

Januari 2008

BRUKS.

anvisningen nr 5

Museet behöver hjälp!

I år öppnar museet den 17 maj. Inför detta datum har vi i år extra mycket att göra. Några utställningar skall plockas ned för att ge plats åt andra och en del omflyttningar skall ske mellan huvudbyggnaden och utställningarna i stallet. Som alltid behöver vi även städa och putsa så att vårt museum blir riktigt välkomnande.

För att klara allt detta behöver vi hjälp. Har du möjlighet är du mycket välkommen upp till museet några timmer vid ett eller flera tillfällen. Arbetsdagarna är 12, 13, 19, 20, 26 och 27 april samt den 10 och 11 maj.

Museivårdar

Den 27 mars klockan 19.00 samlas alla museivårdar och hembygdsföreningens styrelse i Motstugan. Då lägger vi fast tider för värdskap, informerar om förändringar samt planerar för de arbeten som behöver göras.

Även du som inte har fått utbildning för att vara museivård men kan tänka dig att hjälpa till i museet någon gång är hjärtligt välkommen.

Fornminnesgruppen

Under våren planeras en studiecirkel i arkeologi med tre teoretiska genomgångar för att lära deltagarna att söka i register och andra källor. Då bestäms även vilka platser man skall gå vidare med i de fältstudier som följer. Kursen kommer att ledas av Kjell Andersson och Rolf Brodin, lärare i arkeologi respektive historia vid Thomasgymnasiet.

Planerade träffar under våren är den 26/2, 4/3 och den 8/4. **Mötet den 26/2 genomförs på Folkets Hus och startar klockan 18.30.** Har du frågor kan du höra av dig till Rolf Brodin 0159-314 67.

TNKK

TNKK – vad är det? TNKK står för Tvärvetenskaplig Natur-och-Kultur Kunskap och är en kurs som under ledning av docent Nils-Axel Mörner i år genomförs för fjortonde gången. Kurstiden är 7 maj och 19-25 maj. Platsen varifrån all verksamhet utgår är Solberga Gård i Åker (vid skolan).

I kursbeskrivningen står bland annat: ”Inom området Marviken – Åkers styckebruk – Gripsholm ligger hela vårt lands integrerade natur- och kulturutveckling kondenserad på ett fascinerande sätt. ... Geologi, arkeologi, ekonomisk historia, kulturgeografi, folklivsforskning, historia, naturvård och övriga relaterade frågor binds ihop på ett nytt sätt”.

Det är en lättsam, mycket intressant och lärorik kurs där du verkligen får möjlighet att se och förstå utveckling i vårt närområde från urtid till nutid. Inga förkunskaper behövs och anmäler du dig till Mälardalens Högskola är det ingen kurskostnad och du får 5 högskolepoäng. Anmälan sker till Irene Vassfjord, 016-153 401. Ange kurskod KI 3900.

Se hela kursprogrammet på http://www.akershembygd.se/foreningsutskick/tnkk_2008.pdf

Åkersbor berättar

I vår serie får vi denna gång en berättelse från 1950-talet och Köpinge, berättad av Odd Sandberg.

- När jag och mina systrar var små i början av 1950-talet levde mycket av det gamla samhället fortfarande kvar i Åker. Det låter lite som sagor när vi berättar för yngre generationer om vår uppväxt, t.ex. hur vi cyklade till mejeriet varje dag med pappa för att hämta mjölk. Man fick ha med sig en mjölkkruka av plåt med lock på och vi stod utanför mejeriet och väntade på att lagårdskarlen skulle komma ut från ladugården klockan fem på eftermiddagen. Då lastade han på några 50-liters mjölkflaskor på en dragkärra och gick ner till mejeriet med dem. Mjölken slogs i separatorn och den kvinnliga mejeriföreståndaren körde igång maskinen. Efter några minuter var det klart och mejeristen tog ett litermått med skaft och hällde upp så många liter man ville ha. Oftast var mjölkflaskorna fyra eller fem liter stora. Sedan cyklade vi hem och mjölken ställdes väl in i kallkällaren. Jag vet inte om vi hade något isskåp, men jag minns isstacken ovanför mejeriet där det fanns stora isblock under sågspånet mitt i sommaren. Det var fascinerande på något sätt.

I tvättstugan bredvid mejeriet var jag med om någon slakt i mina tidigaste år tillsammans med storasyster Irene. Vi var nyfikna, men jag var för liten för att få titta på när grisen dödades så jag var tvungen att gå ut, men jag hörde hur grisen skrek något fruktansvärt. Sedan var vi med uppe hos 'Johansson i backen' när de gjorde blodpalt och stoppade korv. Det luktade äckligt men det var ju intressant.

Fortfarande när vi var små samlades man i maj och hjälptes åt att sätta potatis med häst och plog, och veden fick vi väl också hem genom lantbrukets försorg. Det var som en kvarleva från statarsamhället. Vi barn var ofta med och vallade in korna kl. fem till mjölkning, och då passade vi på att gå och titta på kalvarna i sina bås. Det var alltid så roligt, men det var läskigt att smita förbi de väldiga tjurarna om de var inne.

Ibland fick vi besök av kusinerna från Stockholm. Det var roligt, men de hade inte vett att förstå alla farligheter som lurade i buskarna. Särskilt inte kusin Arne. Var det något vi kusiner från landet var rädda för så var det tjurarna. Dessa 500-kilosbjässar som rasslade med kedjorna i sina nosringar och fnyste och frustade så att det slog rök ur deras näshålor. När vi skulle upp till Löta gärde och plocka blåsippor, så slog vi alltid något hastighetsrekord när vi skulle förbi dem på stigen, och vi visste aldrig om kedjorna var så långa att de kunde nå oss. Att de var totalt livsfarliga var det ingen tvekan om. En gång när Arne var på besök (jag var kanske 4 år) så gick vi till lagårn för att titta på djuren, Arne ville alltid det. Innan vi kom fram så såg vi att det låg ett par tjurar i en skogsdunge utanför logen. En frustande best reste sig sakta och blängde stint på oss och stampade i marken. Nu var döden nära, det var bara att springa. Vad gör då Arne? Jo, han knallar fram till monstret och ställer sig och kliar det mellan hornen! Man väntade skräckslagen på katastrofen, att det skulle komma en kusin flygande genom luften. Men inget hände. Tjuren verkade reagera som Ferdinand under korkeken när han fick se en blomma. Ibland vilar guds hand över de oskuldsfulla.

Mot slutet av 50-talet växte det moderna samhället fram med snabba steg. En revolutionerande nyhet introducerades, televisionen, vilket för alltid förändrade umgängesvanorna mellan människor. Antalet bilar ökade snabbt och jag minns när den första asfalten lades i Åker. Det var bakom Folkets Hus och Bruksvägen förbi Centralskolan, förmodligen 1957-58.

Jag tyckte att asfalten var så svart och fin och blev upprörd när någon körde en bil på den och lämnade gråa hjulspår på den rena ytan. Det måste väl tvättas bort tänkte jag, men sedan kom allt fler bilar och smutsade ner asfalten, och jag blev av med ännu en villfarelse.